

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1.—70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vtu.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 30 vin
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Resen konflikt med Avstrijo in Črno goro?

NAMERAVANI KORAKI DUNAJ-SKEGA KABINETA. — KLJUČ POLOŽAJA JE V POGAJANJH MED RIMOM IN DUNAJEM. — VOJAŠKE ODREDBE.

Dunaj, 29. aprila. Tu ne pričakujejo, da grof Berchtold kaj definitivnega sklene, predno ne zboruje konference poslanikov v četrtek. Za Avstro-Ogrsko je zdaj najvažnejše vprašanje, če se Italija eventualne vojaške akcije udeleži ali ne, kar se dozna čez nekaj ur, ker si med Rimom in Dunajem ne prestanto brzojavljajo. Avstrija ne more več nazaj in tudi svojega stališča glede na skadrsko vprašanje ne more izpremeniti, ker bi to v Avstriji kakor tudi v inozemstvu tako tolmačili, da Avstro-Ogrska resignira na svojo vojaško politično dostojanstvo. Vojaške priprave so v polnem tiru.

Dunaj, 29. aprila. Danes opoldne je prišel vojni minister Krobatin k zunanjemu ministru grofu Berchtoldu, s katerim se je dolgo časa razgovarjal. Ob treh popoldne je cesar grofa Berchtolda zasljal v daljši avdienci.

Frankobrod, 29. aprila. »Frankfurter Zeitung« izjava daje inspirirano: Ključ položaja je v pogajanjih med Dunajem in Rimom, ki merijo na skupen nastop Avstro-Ogrske in Italije glede na albansko vprašanje. Diplomatični krogi sodijo, da bodo pogajanja uspešna. O včerajšnji londonski konferenci se še ne more trditi, če se je vsled zadrege odgodila ali zato, ker upajo na to, da se skadrsko vprašanje v bodoči seji tako reši, da bo tudi Avstro-Ogrska zadovoljna.

Dunaj, 29. aprila. Iz poučene strani se izvaja: Pred vsem se čaka, če se Italija z Avstrijo za odstranitev Črnogorcev iz Skadra združi ali če se ta akcija prepusti monarhiji. Upajo, da se Italija vsaj do jutrišnjem odloči in ni izključeno, da Italija skupno z Avstro-Ogrsko nastopi. Ko Italija odgovori, se Črnagora odločno pozove, da Skader zapusti in da naj na to zahtevo v 24. ali 48. urah odgovori. Če Črnogorci v tem času Skadra ne zapuste, se prično takoj vojaške odredbe za izpraznitev Skadra. Ni misliti, da ostane monarhija ravnodušna, če se po-

stavi Srbija na stran Črnogorcev in jim aktivno pomaga. Sodi se pa, da se vojaška ekspedicija omeji na Črnogoro. Mednarodnih zapletljajev ne pričakujejo, ker bo Rusija gotovo še vztrajala na svojem stališču, da pripoznava upravičenost avstrijskih zahtev. Avstro-Ogrska namerava svojo akcijo najhitreje izvesti. Jutri ali pojutrišnjem pričakujejo, kaj sklene Italija. Nato Avstro-Ogrska ali sama ali pa skupno z Italijo zahteva, da naj kralj Nikolaj v določenem roku zapusti Skader. Če tej zahtevi ne ugodijo, se avstro-ogrski poslanik v Cetinju odpokliče in se takoj prično vojaške operacije. Teh sklepov četrtkova londonska konferenca nič več ne izpremeni.

Dunaj, 29. aprila. Pričakujejo, da se še to noč dunajski in rimski kabinet o vseh odredbah dogovorita. Najbrže obe velesili nato skupno črnogorsko vlado pozoveta, da naj Skader zapusti. Obrok mogoče tako določijo, da se četrtkova poslaniška konferenca v Londonu vrši, še predno poteče rok.

Dunaj, 30. aprila. Italija še ni odgovorila. Odgovor pa dospe že danes. Ker se Italija bržčas odloči za skupen nastop z Avstrijo, se že danes izroči Črnigori ultimatum, da Skader v 24 urah zapusti. Sicer ga pa izroči Avstrija sama. Avstrija postavi s tem konferenco poslanikov pred izvršeno dejstvo. Ako Črnagora ultimatum odkloni, odpotuje avstro-ogrski poslanik Giesl s Cetinja. V vojaškem oziru je vse pripravljeno. Na Dunaju ne verujejo, da bi Srbija Črnigori pomagala. Tudi ne pričakujejo mednarodnih zapletljajev. Vesti o odstopu Sasanova označujejo v Peterburgu za popolnoma neutemeljene. Vsled tega je upravičena domneva, da Rusija ekspedicijo proti Črnigori dopusti. Zato se specialne vojaške odredbe proti kakim drugim stranim niso odredile. Iz Belgrada se poroča, da se bo Črnagora avstrijski ekspediciji postavila vsekakor s silo nasproti in da je črnogorska armada že zasedla nove pozicije. »Reichspost« izve, da je na Lovčenu nameščenih dvajset težkih topov in strojnih pušk. Iz Skadra koraka proti avstrijski meji 5000 mož. Od Rjeke se pomikajo proti naši meji sveže črnogorske čete, ki so v vojski najmanj trpele. Poslanik Giesl je bil včeraj pri kralju Nikolaju, ki pa je slejkoprej trdovraten. V nasprotju s pričakovanji merodajnih krogov trdi »Reichspost«, da Srbija Črnogoro vojaško podpira. Munijski transporti

Črnogore se nadaljujejo. Iz Albanije dohajajo resne vesti. Tam se pripravljajo popolna anarhija. Konzuli poročajo odpošiljatev vojnih ladij in eventualno ekspedicijo čet za vzdržanje reda. Akcija Essad paše je položaj komplicirala, toda ne bo na stališču Avstro-Ogrske nič izpremenila. »Neue Freie Presse« piše danes: »Torej bo proti naši volji meč odločil.« Avstro-Ogrska vojaško le tedaj ne nastopi, ako se Črnagora brezpogojno pokori. Oficijozna »Tribuna« piše, da so vse oči obrnjene na Skader. Ali bo Črnagora imela toliko zdrave pameti, da danes poslanikom odgovori, da se podvrže? Če ne, je treba to smatrati za provokacijo cele Evrope. Položaj je jako resen. Mnogi laški listi zagovarjajo akcijo Avstrije, Italije in Anglije v Albaniji.

DEMENTI NEKEGA SENZAČNEGA POROČILA.

Berolin, 29. aprila. Po nekem iz Pariza došlem poročilu so se danes zvečer izdale posebne izdaje, ki so poročale, da je danes Avstro-Ogrska naznanila, da iz konference poslanikov v Londonu izstopi. V berlinskih uradnih krogih se ne more dobiti potrdila tega poročila.

Dunaj, 29. aprila. V tukajšnjih uradnih krogih ni nič znanega o namenu Avstro-Ogrske, londonsko konferenco zapustiti.

V FRANCIJI SO SE VEDNO OPTIMISTI.

Pariz, 29. aprila. Tukajšnji politični krogi presojaajo položaj v današnjih popoldanskih urah mekoliko ugodnejše. V zunanjem ministertvu izjavljajo, da po poročilih, ki so iz Cetinja došla, upravičeno pričakujejo, da bi bila Črnagora proti primerni kompenzaciji voljna Skader zapustiti. Preobrat v Cetinju sta povzročila laški kralj in ruski poslanik, kateremu je njegova vlada naročila, da naj dela na to, da kralj Nikolaj Skader zapusti, da onemogoči nastop Avstro-Ogrske. Trdi se, da je laški kralj odposlal v Cetinje posebnega kurirja, ki je črnogorskemu kralju izročil lastnoročno pismo kralja Viktorja Emanuela. V neki avdienci se je laškemu poslaniku posrečilo, da je kralja Nikolaja prepričal o brezuspešnosti njegovega nadaljnjega odpora proti volji velesil in ga pregovoril, da proti primernim kompenzacijam Skader zapusti. O teh kompenzacijah se zdaj velesile združene v tripelententi živahno pogajajo. Tu so trdno prepri-

čani, da Avstro-Ogrska ne bo napravljala težkoč, če se vprašanje Skadra na tak način reši. Tudi »Liberté« vzame na znanje poročilo o preobratu v Cetinju in izjavlja končno, da pade odločitev najbrže v četrtek. Poučeni krogi mirno čakajo dne, ko se zadeva odloči.

NEMČIJA JE ZA MIR.

Berolin, 29. aprila. V budgetnem odseku državnega zbora je državni tajnik Jagov izjavil, da je Nemčija za mir. Na neko drugo vprašanje o Skadru in »jugoslovanski nevarnosti« je Jagov izjavil, da Nemčija nima nikakor naloge zavračati jugoslovanske atake. Stvari pa stoje tako, da je Avstrija pri tem zelo interesirana. Konflikt med Avstrijo in Črnogoro Nemčije direktno ne tangira. O nadaljnjih pogajanjih glede Skadra ne more še ničesar poročati.

LAŠKO POROČILO O PONEDELJKOVI SEJI LONDONSKE KONFERENCE. — KAKŠNO REŠITEV SI MISLI TRIPELIENTENTA.

Milan, 29. aprila. »Corriere della Sera« poroča o ponedeljkovi seji poslanikov sledeče: Avstro-ogrski poslanik grof Mensdorff je predlagal, naj se sklenejo nasilna sredstva proti Črnigori, ako bi se slednja ne udala. Angleški, ruski in francoski poslanik so se temu protivili, češ, da kralj Nikolaj ni še sploh ničesar odgovoril. Neki poslanik tripelentente je dejal, da bi bilo najboljšo, če bi se priznale Črnigori kompenzacije v zmislu pakta kralja Nikole z Essad pašo. Temu so se pa protivili poslaniki trozveze. Tripelententa se nagiba k mnenju, da bi bilo najboljšo, če bi kralj Nikolaj izjavil, da Skader brezpogojno zapusti, da pa upa v pravicoljubnost in plemenitost velesil, da mu priznajo za to primerne kompenzacije. Avstro-ogrski poslanik tega predloga ni zavrnil, ampak le izjavil, da ga bo svoji vladi sporočil. Do četrtega upajo, da kralj Nikolaj v tem zmislu odgovori in se zato nadejajo dobrega uspeha.

PROKLAMACIJA ESSAD PAŠE.

Milan, 29. aprila. »Secolo« priobčuje iz Bara: V Kroji, stari prestolnici Skanderbega, se je Essad paša proklamiral za princa Albanije med navdušenimi aklamacijami svojih albanskih čet, ki so mu prisegle zvestobo na smrt in življenje. Djavid paša koraka z vsemi svojimi četami iz Valone proti Tirani, da se z Essadom združi.

LISTEK.

Zadnji dnevi turškega Odrina.

Iz dnevnika obleganca. Zapisal P. Hristov.

Opazka uredništva. Iz Odrina smo prejeli izredno zanimiv dnevnik, spisan med obleganjem Odrina; v njem je točno zabeleženo vse, kar se je v Odrinu vsak dan od 18. oktobra 1912 do dne 26. marca 1913 zgodilo važnega in zanimivega. Pisatelj tega dnevnika, Slovenecem dobro znani bulgarski duhovnik P. Hristov, je ves čas obleganja stanoval v katoliškem semenišču v odrinskem predmestju Kara-Agač. Semenišče je bilo izpremenjeno v vojaško bolnišnico; v kletah so pa našli zavetje odrinski katoličani in tuji podaniki. P. Hristov je mnogo občeval s turškimi častniki in z evropskimi konzuli; lahko se je torej o vsem dobro informiral. Najprej bomo objavili zapiske zadnjih dni.

Velika sobota, 22. marca.

Krasno vreme. Celo jutro so grmeli topovi na vzhodnem in južnem sektorju. Proti večeru so Bulgari bombardirali utrdbo Papas-tepe (zahodno od Odrina med Marico in Ardo); utrdba je

krepko odgovarjala in turške baterije s planjave so jo podpirale.

Prihodnji teden bo gotovo splošni naskok; Bulgari so dobili izpred Čataldže 30.000 mož ojačenja.

Pri nas smo imeli zadnjo noč pet mrličev. V mestu umrje vsak dan 50 do 60 mož; nalezljivih bolezní ni, pač pa razne bolezní vsled zastrupljenja in pomanjkanja. Mnogi jedo razne nezdrave ali strupene snovi; večina fortov pije umazano ali okuženo vodo iz deževnih mlak ali snežnico.

Danes so pri judu Toledo našli 24.000 ok (oka = 128 kg) žita; pravijo, da ga je doslej skrival s pomočjo policije, kateri je obljubil del najboljšega živeža, kadar bo že skrajno pomanjkanje. Naš sosed katoličan Bonapace, avstrijski podanik, si je z velikimi stroški preskrbel dve oki sladkorja. Naznanili so ga, da ima dva vagona sladkorja; policija je pri njem izvršila nasilno hišno preiskavo ter mu vzela še ono malo živeža, kar mu ga je bilo ostalo.

35 turških vojakov je na južnem sektorju zbežalo k Bulgarom. Bulgari so pri Pamuk-dere (južni sektor) postavili nove težke srbske topove francoskega zistema. Njih krogle najnovejšega modela se od drugih lahko ločijo po kratki in ostri eksploziji; njih uč-

nek je mnogo strašnejši kakor slabotni učinki dosedanjega bulgarskega bombardiranja.

Zvečer ob tričetrt na sedmo uro je bulgarski aeroplan (nekateri pravijo, da sta bila dva) letel nad mestom in metal proklamacije ter bombe, ki niso povzročile škode; Turki so nanj streljali, dasi se je v mraku slabo razločil.

Okoli 20 turških vojakov katoliške vere je prišlo danes k nam k izpovedi, da jutri prejmejo velikonočno sv. obhajilo. Večinoma so se izpovedali v turškem jeziku; med njimi so bili Arabci, Sirci, Armenci in Poljaki.

Velika nedelja, 23. marca.

Celo noč smo slišali grmenje topov. Dopoldne je bil artilerijski boj na celnem severnem sektorju; ob treh popoldne je boj postal skrajno silovit. Turško streljanje je bilo hitrejše kakor bulgarsko. Vse pričakuje splošnega naskoka prve dni prihodnjega tedna.

Hišne preiskave se najstrožje nadaljujejo. Danes opoldne, ko smo ravno sedli k obedu, so nam naznanili, da prihaja orožniški stotnik s četo orožnikov. Naš ravnatelj mu ne dovoli vstopa. Stotnik se sklicuje, da ima od francoskega konzula dovoljenje za preiskavo. Dokazali smo mu, da laže. Šli smo k njegovemu šefu, zloglasnemu mladoturškemu diktatorju Hakir beju. Nove

težave in nove laži. Naposled je telefoniral odrinskemu valiju (turški guverner); ta je ukazal preiskavo odložiti. Vrnili smo se k obedu. Čez eno uro sta prišla francoski in angleški konzul, ki sta nas zagotavljala svojega varstva. Naposled je prišel sam vali (guverner), se opravičeval in nam zatrjeval, da policija ne bo nikoli več stopila v naš zavod, ki že pet mesecev tako očetovsko skrbi za ranjence.

Več družin je bilo bolj nesrečnih kakor mi. Neki družini, ki šteje 7 oseb, so pustili samo 40 ok moke za 30 dni. Neka ubožna žena je hranila lonček medu za svoje otroke; policija ji je zaplenila lonček in ostanek živeža. Žena pa je zgrabila lonček, ga vrgla ob tla, da se je razbil, in zavpila: »Ker ga mojim otrokom ne privoščite, ga tudi vi ne bodele okusili!«

Ponedeljek, 24. marca.

Lepo vreme. Neki častnik generalnega štaba nam je povedal, da je Sukri paša celo noč skrbno nadzoroval razne pozicije in utrdbе, Maraš, Papas-tepe in baterije v planjavi ob Ardi in Marici; poveljnikom je sporočil, da je pričakovati splošnega naskoka. Noč je bila razmeroma mirna.

Ob petih popoldne je hipoma zabučala strahovita kanonada proti bul-

ESSAD PAŠA V LJEŠU OD SRBOV SPREJET.

Dunaj, 29. aprila. »Albanska korespondenca« poroča iz Bara: Essad paša je s svojo armado prikorakal v Lješ, kjer so ga Srbi z vsemi častmi sprejeli.

ESSAD PAŠA HOČE MEŠČANSKO VOJSKO.

Frankobrod, 29. aprila. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Essad paša je zahteval od porte instrukcij, če naj se s svojo armado poda v Drač in če naj se tu vkrca. Odgovorilo se mu je, naj s svojo armado maršira v Valono, kjer naj se z Džavid pašo združi. Sodijo, da se Essad paša ne bo pokoril in da prične rajši meščansko vojsko v Albaniji.

TURČIJA NIMA Z ESSAD PAŠO NIČ OPRAVITI.

Carigrad, 29. aprila. Porta je vsem poslanikom poslala okrožnico, v kateri formalno dementira govorice, češ, da je Essad paša sporazumno z turško vlado postopal in izjavlja, da postopanje paše zelo graja.

PAKT MED ČRNOGORO IN ESSAD PAŠO.

Dunaj, 29. aprila. »Reichspost« poroča: Med Črnogoro in Essad pašo se je pod patronanco Rusije sklenila sledeča pogodba: 1. Ustvari se albanska država pod turško suvereniteto; 2. Albanija pristopi balkanski zvezi; 3. severna meja Albanije teče ob Drinu, tako da Skader in Sv. Ivan Medovanski pripadeta Črnigori.

ARMADA ESSAD PAŠE.

Dunaj, 29. aprila. Essad paša razpolaga s 27.000 mož pehote in z artiljerijo. Črnogorci so po predaji Skadra Essadovi armadi iz srbskih skladišč nakazali municijo in proviant. Nadalje so Črnogorci izpustili 5000 turških vojnih vjetnikov, ko so jih prej oborožili. Essad paša upa, da svojo armado v Albaniji še pomnoži. Z denarjem je dobro preskrbljen in upa koncentrirati 45.000 do 50.000 mož močno armado.

MNENJE TURČIJE.

Carigrad, 29. aprila. Trdi se, da namerava turška vlada Essad pašo desavuirati, ker se je že odpovedala zahodnemu Balkanu in hoče pregovoriti armado Džavida paše, ki jo je do zdaj iz humanitete z živem preskrbovala, da zapusti Albanijo. Ni pričakovati, da se mirovni preliminarij že zdaj podpisuje, a velesile intenzivno delajo na to, da se bodoči teden to zgodi. Albansko vprašanje prejkoslej rešijo velesile. Glede na Skader pa Avstro-Ogrska ne namerava resignirati, na vodstvo v tej zadevi.

ITALIJA PROTI ESSAD PAŠI.

Rim, 29. aprila. »Tribuna« obsoja laške sentimentalce in pravi, da mora Evropa tudi zavoljo intrig Essad paše ostati složna. — Istotako oficiozni »Popolo Romano« izjavlja, da je skadrsko vprašanje evropsko vprašanje in da sta posebno Avstrija in Italija zainteresirani na tem, da Evropa v Albaniji spričo akcije Essad paše napravi red.

VHOD KRALJA NIKOLE V SKADER.

Cetinje, 29. aprila. Uradni »Glas Crnogorca« poroča, da kralj Nikita kmalu slovesno v Skader vkoraka. — Uradni list objavlja brzogajke glede na padec Skadra in izjavlja, da je ta

slavna črnogorska zmaga za vse večne čase Skader pridružila Črnigori.

POGODEBA MED SRBIJO IN ČRNOGORO.

Belgrad, 29. aprila. Novosadska »Srbska Zastava«, ki je po belgrajskih vladnih krogih informirana, poroča, da sta Srbija in Črnogora minuli četrtek sklenili novo pogodbo, po kateri gre Srbija v vsakem slučaju s Črnogoro. Pogodbo sta podpisala srbski ministrski predsednik Pašić in črnogorski minister Drljevič, ki se mudi že nekaj dni v Belgradu.

PROTIVASTRIJSKE DEMONSTRACIJE V ITALIJI.

Milan, 30. aprila. Dijaki so zopet priredili demonstracijo proti Avstriji. Šli so v sprevedu z dvema črnogorskim zastavama po mestu. Pred črnogorskim konzulatom je prišlo do spopada s policijo. Policija je dijakom eno zastavo iztrgala, deset dijakov pa zaprla, a jih je nato izpustila. Dijaki so izsilili, da se je pouk ustavil. Čuli so se iredentistični vzkliki.

General Essad paša.

Dnevne novice.

+ Visoka šola narodnega gospodarstva pri »Slovenskem Narodu«. Včerajšnji »Slovenski Narod« je prišel po dolgih izkušnjah vendarle do jasne sodbe o slovenskem združništvu. Pravi namreč tako-le: »Bodimo odkritosrčni! Združništvo se na Slovenskem ni obneslo in se ne bo. Še danes ni dognato, ali je imel slovenski kmet od raznih gospodarskih organizacij več haska ali škode.« Hvala Bogu, da imajo ti gospodje nekaj besede samo še na ljubljanskem rotovžu. Zakaj drugače bi danes že vsi slovenski zadrugarji tičali v kladi zaradi pregrešnega združnega gibanja. Predsednik zveze avstrijskih zadrug na Dunaju je imenoval naše združništvo eno največjih gospodarskih faktorjev na jugu, »Nar.« strokovnjaki pa pravijo, »da se ni obneslo«. Ta najnovejša visoka šola narodnega gospodarstva je precej podobna oni pod vrhiškim mostom!

+ Pogreto zelje morajo vsak dan zauživati naročniki liberalnih listov. Tako liberalno pogreto zelje so pavšalne dolžne, katere »Narod« zopet včeraj pograva: »Klerikalci so krivi, da nemški uradniki izpodrivajo slovenske in da se širi nemško posestno stanje, samo klerikalci in nihče drugi.« S takimi neresnimi pisarji pač ni vredno polemizirati. To so ljudje, ki imajo sa-

mo dolg jezik, za slovenske pravice pa kaj dejanskega še nikdar nič storili niso. To so ljudje, ki občudujejo in proslavljajo tisto narodno gospodo na ljubljanskem mestnem magistratu, ki uvaja na mestni magistrat dvojezičnost in se kljub vsemu narodnemu ogorčenju mirno in tiho pokori samonemškimi dopisom nemških uradnikov!

+ Dolenjske železnice. Korespondenčni urad poroča: Da se po otvoritvi obrata sedaj še v zgradbi se nahajajo železnice Novo mesto — Metlika deželna meja, ki tvori najsevernejši del kranjske-hrvaške-dalmatinske železniške zveze, doseže direktna, upravi državnih železnic neomejeno podrejena zveza čez Ljubljano na novo progo, namerava železniško ministrstvo Dolenjske železnice, katerih proga Ljubljana-Novo mesto ustvari nameravano zvezo, prevzeti proti trajni najemninski renti v svojo upravo. Predlogi železniškega ministrstva kranjski družbi lokalnih železnic se najbrže te dni stavijo. — Ko prevzame Dolenjske železnice v svojo upravo državna železnica sama, se gotovo tudi sedanje ne posebno ugodne prometne zveze na Dolenjskih železnicah izboljšajo in se brezdvomno tudi sedanja vozna doba poveča, še predno se nova belokranjska proga otvori. Podržavljenje Dolenjskih železnic je lep uspeh poslancev S. L. S., ki so se za to tako važno zadevo z vso silo zavzemali, kakor je tudi belokranjska železnica izključno zasluga naše stranke. Če bi ne bili naši poslanci z vso silo za zvezo z Dalmacijo skozi Kranjsko nastopili, bi jo prav gotovo tudi ne bili dobili, ker se je itak na mažarski strani delalo na to, da bi od zveze z Dalmacijo imele le dežele ogrske krone dobiček. V boju, ki je trajal za dalmatinsko železnico več let, so naši liberalci, kar so le mogli, nagajali in bi bili najrajši iz svojih strankarsko sebičnih namenov videli, da bi belokranjska železnica se nikdar ne bila gradila. Dolenjscem čestitamo, ker se po trudu in po zaslugi naših poslancev prično čez nekaj dni, kakor to uradni brzogaj poroča, pogajanja o podržavljenju Dolenjskih železnic. Omenjamo še, da so si tako za zgradbo belokranjske železnice kakor tudi za podržavljenje Dolenjskih železnic pridobili največ zaslug deželni glavar dr. Šusteršič, komerčni svetnik ravnatelj Povše in drž. in deželni poslanec prof. Jarc.

+ Obravnava za Savo v Medvodah. Včeraj se je pričela obravnava radi električne naprave v Medvodah na Savi. Ze več let teko pogajanja med kranjskim deželnim odborom in med družbo Leykam-Josefsthal radi velike električne centrale na Savi v Verju pri Medvodah. Tam je namreč leta 1910. pogorela tovarna in družba je ponudila tamošnje vodne pravice deželi v nakup. Stavila je pa tako gorostasne pogoje, da jih dežela ni mogla sprejeti. Namen dežele je, da bi tamošnja centrala oddajala tok za novo papirnico v Medvodah in za razširjeno papirnico v Vevčah, ostali tok bi se pa od dežele oddajal občinam in drugim interesantom v ljubljanski okolici. Že od nekdaj postopa ta družba tako, da izkuša svoje dozdevne vodne pravice razširjati s povišanji jezov in drugimi podobnimi sredstvi. Da bi opravičila čim najvišjo nakupno ceno, je družba predložila, ko teko obravnave za veliko napravo, pro-

jekt za rekonstrukcijo pogorele tovarne in trdi, da ima tam mnogo več vodne sile, nego ji je bilo kdaj v resnici dovoljeno. Ta projekt je samo preteveza, in zato je deželni odbor ugovarjal, da bi se družbi dala taka nova pravica na stroške dežele. V ponedeljek se je vršila obravnava, razpisana od c. kr. okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico, ker je c. kr. poljedelsko ministrstvo odločilo, da se ne more dati koncesija družbi prej, nego se ne dožene, ali je ta novi projekt v konkurenci z deželnim projektom ali ne. Državni tehnik je moral pri včerajšnji obravnavi priznati, da se mu ni mogoče izjaviti o pravicah, ki pristojajo družbi po pridobljenih koncesijah. To zamotano vprašanje, okoli katerega se pa vse suče, bo treba torej po natančnih preiskavah rešiti. Vsi mejaši družbenih naprav, ki se že polstoletja borijo z družbo radi njenih neopravičenih samolastnosti in so vzdihovali in trpeli pod jarmom te družbe, bodo gotovo z zadovoljstvom vzeli na znanje, da se v to temno vprašanje vendar enkrat posveti. Seveda to zastopnikom družbe ni bilo všeč in so se krčevito branili, ko je dr. Lampe sprožil to vprašanje. Stvar politične oblasti je sedaj, da iz cele zamotane in z neštevilnimi pravicami prepregnene zgodovine družbinih naprav dožene, kaj od vsega, česar si družba lasti, sploh pravnoveljavno obstoji. Deželni odbor bo zahteval, da se proti kapitalistu zakon ravno tako varuje, kakor proti vsakemu drugemu. Ako se postava strogo izvaja proti vsakemu majhnemu mlinarju in žagarju, ki mora takoj podreti, ako je količjak napravil proti dani mu koncesiji, in je še vrh tega kaznovan, se mora ista postava z isto strogostjo uporabljati tudi proti takim denarnim mogotcem. Konec je tistih časov, ko so veljali zakoni le za majhne ljudi, ki si niso mogli pomagati, mogočnjaki pa se niso zmenili ne za zakon ne za oblast! Do tega prepričanja bo morala priti tudi družba Leykam-Josefsthal, ki je v tem oziru doslej živela neko prav posebno stališče in se bo morala tudi na Kranjskem pokoriti deželnim postavam! O nadaljnjem razvoju te zadeve bomo poročali.

+ Iz kronike ljubljanske škofije. G. dr. Franc Perne, c. kr. gimnazijski profesor in katehet na državni gimnaziji v Kranju, je bil imenovan za kn. škofijskega konzistorialnega svetnika. — Župnija Smlednik je podeljena g. Nikolaju Stazinski, župniku na Črnučah. Župnija Boh. Srednja vas pa go. spodu Antonu Golf, župniku v Strugah.

+ Naše gospodarstvo in balkanski dogodki. »Pester Lloyd« piše: Nikjer v Evropi balkanska vojna ni vplivala tako kakor pri nas in vojne priprave niso nikjer zahtevale toliko žrtve kakor v naši monarhiji. Še nikdar tudi ni bilo tolike razlike v gospodarstvu med nami in zapadom. Nobena druga evropska država ni morala na dve strani mobilizirati kakor je morala Avstro-Ogrska in nobeni se ne predloži tolikega računa za vzdrževanje miru kakor Dunaju in Pešti. V nobeni državi denarna kriza ni imela takih posledic kakor v Avstro-Ogrski. Angleški finančni minister se lahko pohvali, da angleška trgovina in industrija še nikdar nista dosegli tolikega viška kakor danes;

garskim južnim pozicijam ob Pamukdere; vse turške baterije s planjave streljajo hkrati, da se zemlja tresce. Bulgari odgovarjajo po malem. Silno turško streljanje traja celo popoldne. Vse je presenečeno vsled nepričakovanega hipnega viharnega streljanja, ko je bilo prej še vse mirno. Neki vojak nam je potem pripovedoval, da sta dva turška bataljona s častniki vred zapustila okope proti bulgarskim pozicijam pri Pamukdere in zbežala k Bulgarom. Šukri paša je to takoj izvedel ter telefoniral: »Streljajte brez prestanka, dokler ne bodo zapuščeni okopi zasedeni od novih branilcev.« Ali je to res? ...

Opoldne so začeli Bulgari in Srbi bolj resno odgovarjati. Začelo se je streljanje od vseh strani ter vedno siloviteje naraščalo. Najprej sta se oglašala južni in vzhodni sektor, potem še zahodni, proti 6. uri zvečer pa še ves severni sektor; sliši se na stotine pokov in mnogi griči se kadijo kakor ognjeniki. Mnogo velikih bulgarskih projektilov pada ne daleč od nas ob mostu čez Ardo; most sam ni poškodovan. Med vsemi se lahko razločijo ostre in silovite eksplozije francoskih krogel iz srbskih topov, ki padajo blizu turških baterij ob kolodvoru.

Na žičnih ograjah pred turškimi pozicijami so našli več izvodov neke

bulgarske proklamacije; gotovo so jo ponoči tja prinesli bulgarski vojaki.

Ponoči je v mestu vsled zastrupljenja umrlo 8 vojakov, ki so v skrajni sili jedli strupena zelišča. Pri nas imamo pet mrličev; v drugih bolnišnicah jih je toliko, da turški imami (duhovniki) ne morejo sproti pripravljati pogrebne oprave, grobarji pa ne kopati jam ... Jame so samo dva čevlja globoke, celo one, ki jih kopljejo v pesku ob Marici. Bog nas varuj kuge!

Širila se je govorica, da je bulgarski minister Gešov umorjen. General Dimitrijevič je baje zelo potr, pravijo, da je rekel: »Pri Čataldži smo našli drugo Plevno.« Armada, ki oblega Odrin, šteje 120.000 mož; drugi pravijo, da celo 150.000.

Še ena zanimivost o hišnih preiskavah. Neki napol bebast turški vojak, ki je stanoval v turški hiši, je domačim pomagal skriti živež pred prihodom policije. Doslej je policija še vse našla, kar je hišni gospodar skrnil, nikakor pa ni našla lonca, ki ga je skrnil bebasti vojak. Ta je namreč obesil lonca na drevo med veje. »Oni, ki preiskujejo — tako je rekel bebec — gledajo vedno v tla in preiskujejo celo tla v kletih, nikoli jim pa ne pride na misel, da bi pogledali k nebu.« Bebec se je izkazal za dobrega filozofa.

Torek, 25. marca.

Lepo vreme. Ob dveh zjutraj nas je zbudila strašna kanonada, ki se je naenkrat začela pri utrdbi Papas-tepe in na celem severnem sektorju; malo pozneje sta se pridružila še južni in vzhodni sektor. 600 turških in morebiti 1000 bulgarskih topov grmi hkrati; pokli sledijo tako hitro kakor tamburjevi udarci med bobnanjem, a s silovitostjo groma. Vsi ljudje so vstali in opazujejo grozni prizor. Celo ženske so prišle na teraso, da bi gledale veličastne bojne prizore, toda strah je hitro premagal njih radovednost in naglo bežijo z rožnim vencem doli v svojo klet. Bulgarske krogle pokrivajo celo fronto pred Kara-Agačem in segajo do prvih hiš in mnogi pokli so tako silni, da se res bojimo, da nas bodo vsak trenutek zadela krogle.

Prasketanje pušk in mitraljev se kakor v sunkih vrva med neizmerno grmenje težkih topov. Kamorkoli se obrnem, povsod vidimo ognjene strele in bliskanje topov.

Ta peklenški hrup traja z isto silovitostjo od dveh zjutraj do opoldne, torej deset ur brez najmanjšega presledka. Gotovo so izstrelili velikansko število projektilov in mnogi izmed nas se vprašujejo, kako more jeklo topov prenašati tak ogenj.

Opoldne je na zahodu in severu vtihnilo streljanje, a na vzhodu od utrdbe Kaik do utrdbe Kavkas se nadaljuje streljanje z največjo naglico. Ravnotako na jugu v planjavi pri Kara-Agaču; Bulgari na jugu odgovarjajo manj kakor zjutraj, a nekateri njihovi strelji skoraj dosegajo vojašnico pri Kara-Agaču. Mnogo projektilov pada k dvema velikima baterijama ob vojašnici ter k veliki turški bateriji za mitnico in zadevajo prav blizu. Po kakem posebno dobrem bulgarskem strelu vidimo, da baterija za trenutek preneha, a potem začne še bolj streljati. Čudno je, da se živina, posebno ovce popolnoma mirno pasejo med to strahovito železno nevihto; vidimo jih polno planjavo tostran žične ograje. Uboga izstradana živina ne vidi drugega kakor zeleno travo in nič ne razume človeških preprirov.

Od 6. do 8. ure zvečer streljanje nekoliko pojema, a ne preneha popolnoma. Ob devetih smo zaslišali silno streljanje pušk na jugu ob vzhodni gričev Kartal-tepe; gotovo je pehota naskočila strelne jarke. Ob enajstih ponoči so zopet začeli delovati severni in vzhodni fort; vzhodni fort so zares kar pokriti od bulgarskih krogel.

(Konec v soboto.)

tudi Nemčija izkazuje leta 1912 za 1850 milijonov večji trgovinski uspeh. Enako se hvali Francija in za Rusijo se ve, da ima aktivno trgovinsko bilanco, to je, da več izvažajo nego uvažajo. Vsega tega pri nas niti približno nimamo. Naš je itak skromni mednarodni promet je vsled vojne na vzhodu še izgubil. Izgubili smo vrednost naših papirjev, vsled pomanjkanja denarja se je stavbinska delavnost ustavila, v tekstilni industriji je nastala kriza, število insolventov se je povišalo. Z bogatimi zapadnimi državami tudi v bodoče ne bomo mogli korakati, marveč bomo morali napredovati v jako previdnem tempu, da nam ne poide sapa in ne zapademo v nepopravljivo nazadovanje.

+ Vzorno županstvo v Zgor. Šiški. (Dopis iz Zg. Šiške.) Menda se ni še o nobenem županstvu od lastnih pristavev izreklo toliko pohvale, kakor ravno o našem. Zato pa tudi velja tu — če le kje, — slovenski pregovor, »da se lastna hvala pod mizo valja«. Dokazi za to so sledeči: Letni račun za leto 1912, ki bi moral biti po postavi razpoloženi občanom na vpogled vsaj do konca februarja, je zagledal luč javnosti šele sedaj proti koncu aprila. Pa v kakšnem redu! Brez vsakega zaključka. Gospodje odborniki, ki so gotovo dovolj razboriti, bi bili pač lahko zahtevali od župana pravočasen in popoln zaključek, posebno ako je računski preglednik c. kr. računski uradnik. Pa tudi sicer ni bilo pravega reda, za kar je odgovoren ves občinski odbor. — O zapisniku o raznih aktih, ki jih je naše slavno županstvo prejelo ali pa odposlalo na razne oblasti, že dolgo ni ne duha ne sluha. No, so vsaj oblasti imele mir pred našo občino. Ne pa tako pred oblastmi naš župan, ki je baje moral plačati 40 kron kazni, menda ne za stvari, ki so bile prehitro rešene. Oblasti torej nimajo zmisla za počasnost in nered pri našem županstvu. Sicer je prejšnji tajnik napisal županstvu v pismu, da je on zakrivil nerednosti, kar je naposled tudi res, — toda odgovornost nosi župan in z njim vred cel občinski odbor. — Občinski odborniki, sedaj, ko imate tako »vzorno« red v domači občini, imate gotovo tudi dovolj povoda, udeležiti se jutri, 1. maja, polnoštevno volitev v krajni šolski svet na Viču. Vičane bo gotovo zanimalo spoznati te vzor-voditelje naše občine.

— Razstava na Vrhniki. Z Vrhnike se nam piše: Razstava, ki jo je ob zaključku priredilo vodstvo obrtno - nadaljevalne šole, nas je naravnost presenetila. Vidi se, koliko so se ob vestnem pouku učiteljstva vajenci naučili; zlasti risarski izdelki so zares vredni, da si jih vsakdo, ki ima količkar zanimanja za napredek naših vajencev, ogleda. Razstava, ki je vsakemu dostopna, je odprta še na Vnebohod, dne 1. maja, in v nedeljo, dne 4. maja od 9. ure popoldne do 5. ure popoldne. Vstop je brezplačen. Kdor pa si hoče razstavo ogledati izven tega časa, naj se javi pri šolskem vodstvu.

— Umirovljenje podmaršala Viljema Klobučarja. Dunajsko in peštansko časopisje se obširno peča z umirovljenjem poveljnika hrvaško - ogrskega domobranstva podmaršala barona Klobučarja; med drugim ugibajo tudi o njegovem nasledniku in imenujejo nekateri nadvojvodo Jožefa Franca, drugi pa generala konjenice Franca Bohra. Kakor poročajo hrvaški časopisi, bo šel Klobučar, ki je pri vladarju v veliki veljavi, res v pokoj. Nastanil se bo v Zagrebu, kjer si je že najel krasno stanovanje v Mihačevićevi ulici. Klobučar je po rodu Ličan; kakor njegovi veliki rojaki Filipovič, Čanič in mnogi drugi — ni le iz vse duše udan svojem vladarju, nego tudi svoji domovini. Rodila ga je mati iz glasovite liške rodbine pl. Bukavina.

— Sleparije z medsebojnimi pomožnimi posmrtnimi združenji. Znamo je, da so na Hrvaškem žalostno končala vsa društva, ki so se bavila s posmrtnim zavarovanjem članov proti malim medsebojnim odplačilom. Prej je bilo mnogo reklame o blagotvornem delovanju takih združenj, nakrat se je pa pokazalo, da so bile vse te medsebojne pomožne posmrtni zadrage osnovane na popolnoma nerealni, sleparski podlagi, in člane holi sedaj glava. Tako so šle v konkurz posmrtni zadrage »Jadrane«, »Balkan«, »Dobrotvor«, »Salvator« itd. Sedaj se vrše zadnja dejanja tega žalostnega gospodarstva in sleparjenja nevednega občinstva pred sodiščem. Včeraj je bil ravnatelj propadle brodske posmrtni zadrage »Dobrotvor« Marko Milošević obsojen v petletno ječo, predsednik Iv. Petrič pa na dve leti ječe. V Osijeku se vrši te dni obravnava proti zadrugi »Salvator«. Sredi obravnave je pobegnila priča ravnatelj medsebojne pomožne zadrage Ivan Kannengieser,

— V Senožecah se je liberalna čast lahko videla v nedeljo, dne 27. aprila 1913, na vratih župnišča. V noči od sobote na nedeljo je namreč neki naprednjak, ne ve se, ali zeleni ali rdeči, namazal vrata župnišča s človeškim blatom. Vsi poštene ljudje so v nedeljo zmajevali z glavami, se jezili nad napredno surovostjo, ki je svoj pečat pritisnila na vrata župnišča. Ta pečat je značilen za napredno stranko. Župnišče stoji ob cesti in ravno v nedeljo je bilo več tujcev v našem trgu. Videli so napredni pečat in tako nesli v svet sodbo o Senožecah. Po liberalnih surovostih smo razvpiti po svetu, tako da se tujec rad izogne našemu trgu; zdaj bo pa prišel trg še v slabše ime. Dolžnost vsakega poštenega Senožčana je, delati na to, da se enkrat za vselej zatre tako pobaštvo. Ne vemo, zakaj ta svojat sovražja gospoda župnika? Mogoče zato, ker vestno izpolnjuje svoje dolžnosti ne samo v cerkvi, ampak nam pomaga tudi na gospodarskem polju? Farizeji! Ali menite, da se bo zbal vašega znamenja na vratih in vam ne bo vzbujal grešne vesti! Veseli smo, da se tudi pri nas loči že enkrat ljulika od pšenice. To grdo dejanje je storil nekdo, kateri sovraži vsakega duhovna, zato ker resnično uči. Vsi poštene Senožčani vemo, kaj nam je storiti.

— Umrla je v St. Vidu nad Ljubljano v 30. letu svoje starosti Frančiška Krmec, rojena Švajger, soproga uslužbenca Katoliške Tiskarne. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne. N. v m. p.!

— Strojna zadruga v Dravljah vabi k slavnostnemu blagoslovljenju zadrugne šrambe in strojev, ki se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 12. maja. Slavnostni govor govori državni in deželni poslanec komercialni svetnik g. Franc Povše. Sledi vrtna veselica v gostilni pri »Kovaču« v Dravljah. Pri slavnosti sodeluje slavni pevski zbor Blaž Potočnikove čitalnice iz St. Vida.

— Umrl je včeraj v Trbovljah sedmošolec na II. državni gimnaziji Josip Boražak. Bil je marljiv, nadarjen in značajan dijak. Podlegel je jetiki. R. I. P.!

— Občinski odbor v Toplicah na Dolenjskem je razpuščen, ker se je od občine Toplice odločila nova občina Soteska oziroma Polje. Za upravitelja občine je deželna vlada imenovala Iv. Pezdircu, posestnika na Dol. Susicah.

— Kava na Ljubljanski cesti v Novem mestu. Dne 27. t. m. je peljal neki voznik v Preloge več špecerijskega blaga, med drugim dve vreči žgane kave. Na kolodvoru proti Novemu mestu se je ena vreča razvezala in polagoma do hotela Koklič izpraznila. Na cesti si videl mlado in staro pobirati raztreseno kavo. Med tem poslom sta si skočili v lase dve ženski, ker sta druga drugi nabrano kavo jemali. Ta dan so v marsikateri hiši v Novem mestu kuhali pravo kavo.

— Križ razbil. Na takozvanem »Kapiteljskem hribu« v Novem mestu stoji križ že kakih 30 let. Rajnka gostilničarka znane Pintarjeve hiše v Kandiji je dala postaviti ta križ za časa neke nesreče. Križ ima sorodstvo oskrbovati. Pred desetimi leti je križ razbil neki dijak, danes pa je neznan zločinec udaril po Križanem inga razklal. Na tem hribu se vsako leto pojavi vandal, ki poškoduje drevje in klopi. Te zločince je treba izslediti in jih eksemplarno kaznovati.

— Prosta mesta v Gradežu. Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih razpisuje za tekoče leto šest prostih mest v morskem hospiciu v Gradežu. Sprejemajo se slabokrvni in slabo rejeni, za jetiko dovetni otroci v starosti od 6. do 12. leta in sicer iz Kranjske izven Ljubljane. Z zdravniškim in ubožnim izpričevalom opremljene prošnje je vložiti do 15. maja t. l. na predsedstvo Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem.

— Razpis dobave lesnih zabojev za prepečenec (Zwieback). Upravna komisija c. in kr. vojaškega oskrbovalnega skladišča v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojaška uprava 1000 lesenih zabojev za prepečenec. Pismene ponudbe je poslati najkasneje do 5. maja t. l. 10. ure popoldne c. in kr. vojaškemu oskrbovalnemu skladišču v Ljubljani. Tam se morejo ogledati vzorci zabojev. Avizo, ki vsebuje natančnejše podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Družba mostu čez Savo pri Sv. Jakobu. Dne 7. maja 1913 predpoldne se vrši dražba Andreja Maurerja lastnega mostu čez Savo pri Sv. Jakobu s tozadevnimi zemljišči vl. št. 402 k. o. Zadobrova in vl. št. 427 k. o. Podgorica. Most in zemljišča so skupaj cenjena na približno 53.000 kron. Najmanjši ponudnik znaša približno 42.000 K. Sodno

dognano je, da znašajo brutto-prejemki na mitnini na leto 5000 K. Iz izvršilnih spisov c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani E 625/11 se da nadalje dognati, da ti prejemki od leta do leta naraščajo, ker je promet po tem mostu vedno večji.

— Vdova želi prodati star harmonij, ki ima tri in pol oktave, po prav nizki ceni. Za začetnika ugodna prilika. Več se izve pod J. K. 100, pošto ležeče, Jesenice, Dolenjsko.

*** Stenski zemljevid za ljudske šole.** Znani dvojčični zemljevid »Baur, Vojvodstvo Kranjsko«, 1 : 150.000, je v novem natisu ravnokar izšel. Isti stane na platnu s palicama 18 K. — Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarnici« v Ljubljani.

Primorske vesti.

pDr. Pederzoli — škof puljsko-poreški. Novi puljsko-poreški škof msgr. dr. Trizor Pederzoli je zapustil v torek svojo župnijo pri Sv. Antonu novem in je odšel po skoro 22letnem bivanju v Trstu v Poreč, kjer se bo vršila v četrtek slovesna konsekracija. Novi škof je bil rojen leta 1864. v Kotoru kot sin državnega višjega inženirja. En brat je višji deželnosodni svetnik, drugi pa ravnatelj glavnega carinskega urada v Trstu.

p Razvoj Avstro-Amerikane. Čuje se čisto zanesljivo, da kani velika parobrodna družba Avstro-Amerikana, ki je imela preteklo poslovno leto sijajno bilanco in ki se že sedaj polasčuje tekmujoče družbe Canadian-Pacific, kateri jemlje progo in ladje, do konca leta 1916 uvesti celo floto novih enot največjega pri njej do sedaj običnega tipa ladje »Kaiser Franz Josef I.« Podjetje se tako razvija, da je prisiljeno h tem korakom.

p Tržaški podžupan se umakne. Živalno se razpravlja po Trstu o zelo verjetni možnosti, da pri bodočih volitvah v mestni svet meseca junija prvi podžupan dr. Hektor Ricchetti ne bo več kandidiral. Tolmačijo njegov sklep na razne načine, najbolj pa z dejstvom, da je bil pravni prijatelj kneza Thurn und Taxis, katerega zemljišča bi bilo imelo mesto kupiti, da bi pritegnili rečico Timavo k oskrbovanju mesta z vodo.

— Radi veleizdaje išče korminsko sodišče bivšega učitelja v Višnjevi pri Gorici Frana Turka. Ovaden je žaljivega govorjenja proti Avstriji.

p Najhitrejša zveza Dunaj—Trst. Kakor lansko leto, uvedejo tudi sedaj najhitrejšo zvezo z brzovlakom Trst—Ljubno—Dunaj. Iz Trsta bo odhajal vlak ob 8. uri 45 minut predpoldne in bo prihajal na Dunaj ob 8. uri 40 minut zvečer. Za sezono je taka zveza res potrebna.

p Svarilo občinstvu na Goriškem. Neki človek, ki se predstavlja za Koleso, hodi po goriških trgih ter pobira abonement za predstave igralcev ljubljanskega slovenskega gledališča. Ta človek od ljubljanskih slovenskih igralcev nima nikakega pooblastila in je navaden slepar. Kdor ga dobi, naj ga odda orožnikom.

p Osveta mehanika. Pri državni železnici v Trstu je bil uslužben mehanični pomočnik Ludovik Vostry nekje s Češkega. Fant bi bil kaj rad premeščen v Gradec, a to se mu ni posrečilo, ker ga višji inženir Avgust Neuhuber ni mogel priporočiti. Neuspeh je pa fanta tako razgostil, da je hotel svojega načelnika po kratkem prepriu ustreliti. K sreči pa je krogla inženirja le malo ranila na vratu. Vostreya so seveda zaprli.

p Pristanišče v Miljah. V Miljah pri Trstu, kjer je zelo pomanjkljivo pristanišče, so razpisana razširjevalna in poglajevalna dela. Pristan bo treba poglobiti povsod najmanj do 12 metrov. Pomorska oblast v Trstu dovoljuje za to delo 165 tisoč kron, vendar pa bi se s ponudniki tudi drugače sporazumela.

p Boj redarjev z mornarjem. V ponedeljek zvečer je mornar Fr. Kovačević v svoji pijanosti tako razgrajal po mestnih ulicah, da se je čutil stražnik poklicanega, razgrajajoč aretirati. Kovačević se je aretirati s tako silo uprl, da je moral prvemu stražniku priskočiti še drugi na pomoč. Med mornarjem in obema stražnikoma se je vnelo divje rovanje. Naposled je potegnil en stražnik sabljo in nasilnega pijanca udaril precej močno po roki. Ranjenega mornarja so prepeljali v mornarično bolnišnico. Po ozdravljenju ga čaka pa vojaško sodišče.

p Visoki gost na otoku Brioni. Te dni je prišla na otok Brioni nadvojvodinja Marija Jožefa, kjer bo visoka gospa dlje časa ostala.

p »Živio vsi, razen orožnikov.« »Živela Srbija! Živela Črnagora! Tako je

upil Jožef Hafner, delavec pri uravnavanju Soče nekega dne v St. Lovrencu pri Muhi. Nekateri so to ovadili domačim orožnikom, ki so ga začeli zasledovati. Vsled tega je Hafner kmalu nato pobegnil v Zdravščino in je bil sprejet v službo pri uravnavanju Soče. Hafner je na te svoje klice že pozabil, ko so se nekega dne pojavili orožniki iz Muše pri delavcih, ki so uposleni pri uravnavanju Soče v Zdravščini. Hafner je koj vedel, da so prišli po njega in se jim je sam predstavil, rekoč: Jaz sem upil v Muhi »Živio vsi, razen orožnikov.« Orožniki pa niso hoteli verjeti, da je v Muhi tako upil, zato so ga aretirali in privedli v goriške preiskovalne zapore.

p Telefon v Gorici. Telefonske žice pod zemljo napeljejo v Gorici, kakor imajo to že po vseh večjih mestih, samo v Ljubljani ne.

— Kolesarji se vabijo na skupen izlet v Gorico o priliki dirke okolu goriškega Krasa. Zbirališče v nedeljo, dne 4. maja ob 5. uri zjutraj pred Narodnim Domom.

Notranje politične zadeve.

Krščanski socialci groze, da vlade ne bodo več podpirali. — Kdaj se snide državni zbor? — Slab položaj v tirolskem deželnem zboru. — Gališki deželni zbor se razpusti.

Zveza nemških krščansko socialnih poslancev je včeraj zborovala v dunajski zbornici. Razpravljali so o brezupnem notranjem in zunanjem političnem položaju in so vlado ostro kritikovali. Zelo so učinkovalno izvajanja poslanca barona dr. Fuchsa. Krščansko socialni listi poročajo, da se izvajanja poslancev strnejo v te-le stavke: Zveza kot zastopnica državi zvestih, konservativno mislečih ljudskih slojev uvideva, da se bliža čas, ko se ne bo mogoče več izogniti radikalni izpremembi fronte nasproti vodilnim osebam državne vlade, ker ne more spojit s svojimi načeli, da se še naprej izpostavlja za sedanjo omahljivo, brezsmoteno, vsake odločitve izogiblajoče se politike zdaj vladajočih krogov in za to politiko nositi odgovornost pred narodi države. — Grof Stürgkh je izjavil načelniku nemško nacionalne zveze, da ni misliti na to, da se pred Binkošti skliče državni zbor. Po drugih poročilih se skliče državni zbor dne 14. majnika, a glede na sedanje razmere ni gotovo, če se bodo tega napovedanega termina tudi držali. — Zbor seniorov namerava zbornični predsednik dr. Sylvester 6. majnika sklicati. — V tirolskem deželnem zboru so pričeli laški poslanci v brambnem odseku z močno opozicijo. Če se Italijani še zadnji trenutek ne premislijo, se zasedanje tirolskega deželnega zbora odgodi in deželni zbor razpusti. — Tudi zadnja pogajanja o gališki volilni preosnovi so ostala brezuspešna. Gotovo je, da gališki zbor razpuste. Gališki namestnik se zdaj ne imenuje definitivno, marveč bo vodil posle gališkega namestništva le začasn voditelj.

Štajerske novice.

š »Blumentag« v Mariboru. »Marburger Zeitung« razglasa, da se bo vršil dne 18. maja v Mariboru cvetlični dan na korist nemški koči »Marburger Hütte« na slovenskem Pohorju. Mariborski Nemci si hočejo lastiti naše lepo, romantično Pohorje. Mrzi jim slovenski značaj pohorskega ljudstva, mrzi jim delovanje Slov. plan. društva in njega planinske koč. Iz samega strastnega sovraštva do Slovencev so začeli staviti nemško koč »Marburger Hütte« vrh našega Pohorja. In za to koč, po kateri hočejo zopet širiti nemštvo v naše krasne livade in planine, bodo v nedeljo 18. maja fehtali mariborski Nemci in Nemke po mariborskih ulicah. Ne bodo fehtarili samo pri Nemcih, ampak bodo posebno nadlegovali Slovence, ki pridejo to nedeljo v velikem številu v Maribor. Opozarjamo že sedaj mariborske Slovence in one iz okolice: Ne dajte Nemcem za njih smrdljive cvetlice ne vinarja. Kdor bo kaj dal, bo pomagal Nemcem pomečevati kras slovenskega Pohorja. Ne tako kot lani, Slovenci mariborski!

š Protialkoholni shod in ustanovni zbor protialkoholnega društva »Sveta vojska« se vrši v Mariboru v mali dvorani Narodnega Doma dne 4. maja 1913 ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav. 2. Predavanje g. dr. Schwaba: Vpliv alkohola na človeški organizem. 3. Deklamacija. 4. Alkohol in mladina. Predava dr. Fr. Kovačič. 5. Sprejem udov. 6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti.

š Bralno društvo v Ribnici n. P. bode imelo svojo veselico 12. maja. Igralo se bode igro »Deseti brat«. Ker

je igra lepa in so vloge dobro razdeljene, je pričakovati obilnega obiska.

š Duhovniške izpremembe. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Franc Sinko iz Šmarja pri Jelšah na Teharje; Iv. Razbornik iz Teharj pri Celju v Jarenino; Martin Vrzelah iz Jarenine v Marnberg; Fran Rampre iz Marenberga v Leskovec pri Ptuj (začasno, ker je tamošnji župnik č. g. O. Škamlec zelo nevarno zbolel); Viktor Lunder iz Polskave v Slov. Bistrico.

š Smrtna kosa. V Škalah je umrl dolgoletni nadučitelj M. Matekovič; pogreb bo v sredo popoldne ob 4.

š Nadomestna volitev v štaj. deželni zbor za mesto odstopivšega dr. Linka v gornještajerskem mestnem volilnem okraju se vrši 16. julija, eventualna ožja volitev 24. julija. Volitev se udeleži tudi samostojna krščansko-socialna stranka (skupina Neunteufel).

š Knezu Windischgrätzu je kradel drevesa iz gozda njegov lastni gozdarski pristav Ferdinand Kopf. Dalje časa niso mogli zaslediti tatu. Tat je sam »pridno iskal« tatu. Svojega gospodarja je oškodoval za 1300 K.

š Iz davkarje. C. kr. deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo pomožna uradnika Ivana Leš in Ivana Masnovsky v Mariboru za kancljijska oficijanta. — Mariborska okrajna finančna direkcija, davkarja in c. kr. evidenčni urad so se te dni preselili v novo uradno poslopje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Odločitve še ni. Ultimatum se Črnigori še ni poslal. Avstrija počaka do jutri.

Dunaj, 30. aprila. Cesar je glasom zanesljivih poročil odredil, naj se s koraki počaka do četrtega, ko se zbere londonska konferenca. To pa po zadržanju informiranih krogov pomeni samo, da Avstrija pričakuje, da Črnigora do takrat Skader zapusti. Ako ne, bo avstro-ogrski poslanik na konferenci v Londonu baje samo naznanil, da Avstrija v petek zjutraj vkoraka v Črnogoro.

Dunaj, 30. aprila. Naš poročevalec izve na merodajnem mestu, da je vest, da je Avstrija, oziroma da sta Avstrija in Italija izročili Črnigori že ultimatum, neistinita. Italija ali še ni odgovorila ali pa je odgovorila nepovoljno ali pa skuša doseči mirno rešitev. Na vsak način se o tem ne dá še nič izvedeti. Gotovo pa je, da grof Berchtold počaka še jutrišnje konference velesil.

Dunaj, 30. aprila. Oficijozno se potrjuje, da Avstrija še ni stavila Črnigori ultimata. Določne vesti, ali se je Italija stališču Avstrije glede oborožene intervencije pridružila ali ne, še ni. V jutrišnji seji poslaničev se pokaže, katere velesile gredo z Avstrijo skupaj. To dejstvo daje povod k domnevi, da se Italija še ni odločila in poda šele jutri v Londonu svoje izjave, toda tudi to je le domneva. Oficijalni krogi pravijo, da Avstrija, če bo rezultat jutrišnje konference zopet nepovoljen, nastopi proti Črnigori napa, ako se slednja v najkrajšem času ne uda. Grof Berchtold je poslal velesilam zopet okrožnico, v kateri kritično premetriva zadnjo sejo poslaničev in razlaga motive, zakaj mora Avstrija samostojno nastopiti. Avstrija, tako pravi, ne bo zahtevala mandata, naj proti Črnigori nastopi, ker ji ga ni treba. Avstrija izvršuje itak le voljo Evrope, ako Črnogoro prisili, da Skader izprazni. Oficijozni krogi pričakujejo, da se položaj na jutrišnji seji poslaničev vsekakor razjasni, ker bo po energičnem nastopu grofa Berchtolda Rusija primorana pokazati barvo.

RUSKI MINISTRSKI SVET.

Peterburg, 30. aprila. Danes se zbeče ministrski svet. Rusija stori odločilen sklep. Vlada pošlje poslaniku Benkendorffu v Londonu nove instrukcije.

NAJRAZLIČNEJŠA POROČILA NA BORZI.

Dunaj, 30. aprila. Predborza je neugodno začela. Potem se je izboljšala, ker je »Lokalanzeiger« poročal, da sta se Avstrija in Italija za skupno akcijo zedinili. Ko pa se je poročalo, da sta Avstrija in Italija poslali že na Cetinje ultimatum, je zopet nastopilo vznemirjenje. Borza se je pomirila, ko je tajnik izjavil, da o ultimatu ni nič znanega in so kurzi poskočili. Potem pa so zopet padli. Opoldanska borza je slabotno začela.

NEODJENLJIVOST ČRNEGORE.

Belgrad, 30. aprila. Črnogorski finančni minister Drljevič je izjavil, da Črnagora Skadra ne preda ne za finančne ne za teritorialne kompenzacije.

ANGLIJA NE SODELUJE PROTI ČRNEGORI.

London, 30. aprila. Z ozirom na neke vesti se tukaj izjavlja, da se Anglija ne bo ne z Avstrijo in Italijo, ne z Avstrijo samo udeleževala kake nasilne akcije proti Črnigori.

KAJ SE UGIBA O BULGARIJI.

Dunaj, 30. aprila. »Süd. Kor.« izve iz Sofije, da Bulgarija ni voljna vzeti nase še črnogorske krize. Domneva se, da bo tudi Srbija ostala nevtralna. Gešov je Črnogoro resno posvaril in ji ustavil denarno podporo.

London, 30. aprila. Nek balkanski diplomat je izjavil, da bo srbsko in bulgarsko javno mnenje zelo razburjeno, ako Avstrija proti Črnigori nastopi.

DJAVID PAŠA.

Dunaj, 30. aprila. »Südslavische Correspondenz« poroča iz Belgrada, da je Djavid paša vkorakal v Valono in razpodel albansko provizorično vlado.

KAJ SE GODI V VALONI?

Brindisi, 30. aprila. V Valoni sta bila umorjena znani Niaz beg in njegov adjutant.

INTERESANTNE IZJAVE PRENK BIB DODE.

Trst, 30. aprila. Šef 200.000 miriditskih in drugih Albancev, Prenk Bib Doda, ki se vrača iz Italije v svojo domovino, je včeraj uredniku »Piccola« izjavil:

Predajo Skadra sem že pred dvema tedni slutil. Essad paša je to storil pod vplivom Rusije in na mig iz Carigrada. Essad paša je mohamedanec in ima v posesti velike fevde v centralni Albaniji. Tu hoče ustvariti mohamedansko avtonomno državo v rahlem vazalstvu in se je Skadru odpovedal, ker je centrum katoliške Albanije. Nastop Essad paše ni »bluff«, ampak resna stvar, kajti, če se z Djavid pašo združi, bo težko ga iz Albanije vreči. Kar se tiče kralja Nikite, se ne bo udal. Albanijo mora kdo zasedati, naj bo Avstrija ali Italija ali obe ali pa vse velesile, ker Albanija ni zrela za avtonomijo. Kristjani in muslimani se bodo med seboj poklali. Potrebna je vsaj začasna okupacija.

× × ×

PREMIJRJE ZOPET PODALJŠANO.

Carigrad, 30. aprila. Premirje se je zopet za 14 dni podaljšalo.

× × ×

TURČIJA VSTOPI V BALKANSKO ZVEZO?

Belgrad, 30. aprila. Preliminarni mir med Turčijo in balkansko zvezo se v kratkem sklene. Turčija baje pristopi balkanski zvezi in imenuje Essad pašo za guvernerja Albanije. Turčija podpira Srbijo in Črnogoro glede njunih zahtev v Albaniji. Vprašanje vojne odškodnine baje odpade.

× × ×

BULGARIJA IN GRČIJA PRIJATELJICI.

Atene, 30. aprila. (Uradno.) Glede ukaza, da se odhod bulgarske infanterije iz Soluna ustavi, izjavlja bulgarski general Hesapčev, da se je to povelje zato izdalo, da se dokaže neutemeljenost govoric o napetosti med Grki in Bulgari. Odnosi med zavezniki so slejkoprej prijateljski.

× × ×

SESTANEK HRVATSKE STRANKE PRAVA.

Zagreb, 30. aprila. Da se rešijo nekatera interna vprašanja stranke, da se čuje poročila zaupnika stranke, da se dogovori o strankinem glasilu, ki se poveča, in da se poravnajo nekatera nesoglasja med posamezniki, skliče Hrvatska Stranka Prava shod svojih zapnikov. Sestanek se vrši v kakem pokrajinskem mestu izven Hrvatske.

NEMIRI NA PORTUGALSKEM.

»Agence Havas« poroča iz Lizbone: Vlada dela z vsemi silami na to, da se v Lizboni in v provinci vzdržita red in mir. V mornariški vojašnici in na vojnih ladjah vladata popolen red in mir. Vlada poroča, da sta 29. t. m. dva mornarja križarice »San Gabriel« trikrat na morje ustrelila. Posadko so takoj alarmirali, mornarja sta se neopaženo pomešala med svoje tovariše in se zdaj ne ve, kdo da sta krivca in zakaj sta streljala.

SENZACIONALNA ARETACIJA V PETERBURGU.

Peterburg, 30. aprila. (Izvirno.) Policija je izvršila v hiši generala Gabrova, šefa IV. oddelka generalnega štaba, hišno preiskavo in aretirala njegovega sina, ki je oficir izven službe. Aretacija vzbuja velikansko senzacijo, ker gre za vohunstvo v prilog Avstriji.

Konstantinov jubilej v ljubljanskem semenišču.

V torek, dne 29. aprila so ljubljanski bogoslovci na dostojen način proslavili 1600 letnico zmage krščanstva nad poganstvom. S tem jubilejem so zelo umestno združili proslavo še drugega važnega jubileja, proslavo 1050 letnice zmage sv. križa med Slovani. Letos je namreč minilo 1050 let, odkar sta sv. Ciril in Metod iz Konstantinovega mesta Carigrada ponesla sv. križ med Slovane, postavila temelj krščanski kulturi med Slovani ter jih uvrstila v vrsto kulturnih narodov.

Uvodna točka slavnostnega sporeda je bila slovesna skladba Ketterer-Duranda »Marche solennelle« za klavir in harmonijo; težko skladbo sta spretno izvajala gg. Porenta in Klemenčič. Slovesni moški zbor »O crux ave!« (B. E. Philipp) je zelo ugajal. Kot prvi govornik je nastopil g. A. Gnidovec in proslavljal Konstantinovo zmago nad poganstvom, Konstantinov tolerančni edikt in njegove posledice za krščansko kulturo. V moškem zboru »Polychronion« (t. j. ad multos annos — na mnoga leta!) smo imeli priliko občudovati grško cerkveno glasbo. Drugi govornik g. M. Stanonik je v svojem govoru »Evharistija in cerkvena edinost v prvih stoletjih« lepo združil proslavo Konstantinovega in Ciril Metodovega jubileja. Najbolj je ugajal ljubklovesni cerkveno-slovanski koral »Veličaj duše moja« v proslavo Bogorodice ter sv. Cirila in Metoda. Tretji govornik g. M. Škrbec je v popolnoma izvrnem govoru navdušeno slavil sv. Cirila kot vzornika mladine; želeli bi, da bi se ta govor o priliki objavil. Slavnostni spored je zaključila veličastna skladba »Cerkve Kristusova« (F. Modlmayr) za enoglasen zbor, moški kvartet in klavir. Pevske točke so bile jako srečno izbrane; v napevih in v besedilu se je lepo razodeval vesoljni značaj katoliške Cerkve, versko čuvstvovanje katoliškega vzhoda in zahoda. Zbor je vse pevske točke izvajal z veliko preciznostjo ter dobro zadel originalni značaj raznih skladb.

Slavnosti se je udeležil presvetli g. knezoškof ter mnogo svetne in redovne duhovščine. Olomuški bogoslovci so poslali brzojavni pozdrav. Vsi navzoči so dobili vtisk, da se v ljubljanskem semenišču vzgajajo navdušeni boritelji za trajno zmago sv. križa med našim ljudstvom.

Razne stvari.

Moderna jetnišnica. Iz Michigana, City, Ind., v Ameriki poročajo: V jetnišnici države Ind. se bodo izvršile v kratkem važne izpremembe. Predvsem se namerava opustiti zapiranje jetnikov v temne, posebne celice. Tudi običajno »pisano« obleko kaznjencev se bo nadomestilo z lepšo in bolj moderno. (?) Vsak jetnik bo imel tudi priliko tekmovali pri odlikovanju, če se bo tekom leta zadržal pridno in vestno. V to svrhu se bo vodil za jetnike poseben npravnstveni rekord, da bo dobil vsakdo koncem leta zlat našitek na rokavih za svoje lepo vedenje.

Advokatov na Češkem je 880. Brez komentarja.

Kolera v Srbiji. Po poročilih, ki so došla v ogrsko notranje ministrstvo, razsaja azijska kolera v Nišu in v Pirotu. Odredili so, da se vsi iz Srbije došli potniki zdravniško preiščejo, vozovi razkužijo in mora železniško osebje na potnike paziti.

Novo razstrelivo. Profesor Arsonval (Pariz) poroča, da je iznašel novo, strašno razstrelivo sredstvo, ki desetkrat prekaša dinamit.

Cenzura za kinematografe na Italijanskem. Prefekti so dobili okrožnico, v kateri se jim naznanja, da se ustanovi osrednji urad za cenzuro kinematografskih filmov.

Poškodovani hangarji in aeroplani. Na letališču pri Parndorfu je, kakor se iz Brucka ob Litavi poroča, vihar uničil hangarje in aeroplane, ki so popolnoma uničeni.

Stavka v Zgornji Šleziji. Stavka se je tako razširila, da že 100.000 rudarjev stavka.

Zgodovina vizitke. V prejšnjih časih so bili družabni obiski le moška dolžnost, ženske so ostajale doma. Šele pod Ludvikom XIV., v dobi tedaj, ki je ustvarila moderno družabnost, so jele v družabnem življenju nastopati tudi ženske in si kmalu priborile vlado v salonih. Uveljavile so se nove določbe glede obiskov in tedaj so se pojavile prve vizitke. Prišlo je tako-le: Ako se znanca ni dobilo doma in so bila vrata zaklenjena, tedaj je obiskovalec na kosček belega papirja zapisal svoje ime

in papir vtaknil v luknjo za ključ. Ko se je znanec vrnil, je našel listek, ki mu je tiho očital, da je pozabil počakati povabljenega znaca. Ta oblika vizitke je ostala v rabi celo stoletje in šele kasneje so se vizitke začele tiskati. V modi so bile nato tudi različno okrašene vizitke.

Imenovan je bivši nemški krščansko-socialni poslanec dr. Drexel za uradnika centralne statistične komisije na Dunaju v osmem činovnem razredu.

Potrjena pravila nove deželne gasilne zveze.

C. kr. deželna vlada je z razpisom z dne 22. t. m., št. 694, potrdila pravila »Kranjske deželne gasilske zveze«. V kratkem se skliče občni zbor. Dozdaj je priglasi pristop že do 80 gasilnih društev.

Ljubljanske novice.

Ij Strašna rošbinska drama Ljubljancana v Beljaku. V Beljaku je revident državne železnice Ahačič prerezal žile na vratu svojima sinovima, sebi pa pognal kroglo v usta. Ženi je tudi hotel prerezati vrat, pa jo je samo ranil. Žena mu je ušla. Ko so ljudje udrli v stanovanje, sta bila dečka že mrtva, morilec je pa kmalu nato umrl. Ko je žena zvečer igrala klavir, je Ahačič napisal poslovilna pisma, napravil oporo, vse skupaj pa položil v mapo, na katero je zapisal: Usmrtil svojo ženo, svoja otoka in sebe, ker se bojim, da zblaznim. Nato je Ahačič takoj pričel izvrševati strašno namero. Najprej je udril v spalnico svoje žene, kjer sta spala 13letni sinček Alojzij in 9letni sinček Maks ter je prerezal otrokoma vratova. Starejši sin je skočil po prvem prerezu iz postelje in je, kakor kažejo sledovi krvi, poizkušal skočiti skozi okno. Oče ga je pa zagrabil, vrغل na posteljo in mu še enkrat prerezal vrat. Žena mu je, kakor smo zgoraj omenili, ušla. Nato je Ahačič šel v svojo spalnico in se ustrelil v usta. Morilec in samomorilec revident drž. železnice Jos. Ahačič je bil sin znanega pokojnega ljubljanskega odvetnika dr. Ahačiča. Določen je bil za vojaško službo, a je kot častnik generalnega štaba izstopil iz armade ter je vstopil v službo drž. železnice. Radi svoje ženitve se je svoj čas sprl s sorodniki. Pravi vzrok tega strašnega dejanja se bo izvedel šele iz njegovih pisem sorodnikom. — Kakor se govori je vzrok strašnega dejanja življenje Josip Ahačičeve soproge Ide, ki je imela razmerje z nekim častnikom, vsled česar sta se z ženo sprla in se je on preselil v sobo za uslužbenke. Kljub temu pa žena razmerja ni opustila, vsled česar je dozorela v možu Josipu misel izvršiti strašno dejanje. Žena mu je ušla le z največjim napotrom. Borila se je dolgo časa z močem, ki ji je ves čas klical: »Danes moraš umreti z menoj!« Žena je ušla na balkon, odkoder je priklcala pomoč. Vse soglasja v obsodbi onega, ki se ni strašil razdreti ubogemu možu zakonskega miru.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri na Vnebohod se bo izvajalo pri pontifikalni sv. maši ob desetih sledeče: Misa in hon. ss. Cordis Jesu, zl. Ign. Mitterer; Alleluja z verzi, zl. Ant. Foerster; ofertorij »Ascendit Deus«, zl. Maks Filke.

Ij Zapiranje trgovin. Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja svojim članom: Deželni zakon z dne 24. aprila 1913, kos VIII., ureja odpiranje in zapiranje trgovin sledeče: Pri vseh v mestnem ozemlju Ljubljane, dalje v krajih Spodnja Šiška, Zgornja Šiška, Udmat, Selo, Moste in Glince (Ljubljanska okolica) obratovanih obrtnih, pri katerih se blago prodaja v opravičnih prostorih (prodajalnicah), odprtih za promet odjemalcev, morajo biti ti prostori s pisarnami in skladišči vred, ki spadajo k njim — z izjemami, navedenimi v §§ 2., 3. in 4. — zaprti v času od pol 8. ure zvečer do pol 7. ure zjutraj. Na delavnik pred nedeljo ali praznikom, potem dne 5. decembra in 23. decembra, ali, kadar na ta dva dneva pade nedelja, tisti dan poprej smejo biti prodajalnice — ne kratoč dalje segajočega določila § 4. tega razglašja — odprte do 8. ure zvečer. Pri prodaji blaga pekarske in mesarske obrti, kakor tudi pri prodaji mleka je odprtje prodajalnice podvrženo samo zakonitemu določilu. Take prodajalnice se ne smejo odpreti pred 5. uro zjutraj. Pri trgovini z živili, to je s stvarmi za živež in užitek, smejo prostori, ki so omenjeni v § 1., biti odprti do pol 9. ure zvečer, tiste dni, ki so omenjeni v § 2., pa do 9. ure zvečer. V mešanih obratih, v katerih se poleg drugega blaga prodaja

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-ma-zlo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštini predal 12/160 Ogrsko.

Mladenich mirnega in poštenega obnašanja, ki je dovršil četrti gimnazijski razred **išče službe** v kaki pisarni ali zavodu. — Ponudbo na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro „Mladenich“. 1294

Žaga in mlin in kakih 13 oraloč zemljišča se prav pocieni proda na Gorenjskem na prav prijetnem kraju. Več pove g. Franc Bertič, Laverca pri Ljubljani. 1261

Drva mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. **Parna žaga SCAGNETTI**, za skladiščem državnega kolodvora. — — — 245

Hiša sredi vasi, v kateri se izvršuje trgovina z mešanim blagom in vinska trgovina je zaradi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 1154. (Znamka za odgovor.) 1154

Cefiri. 1053 **Kanafasi.** 1913

Ne smeje pozabiti! Dobro in pristnobaravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu. Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko tvrdko **Jaroslav Marek**, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja, delinja, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, finije vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostankov se zorci ne pošiljajo. — Srajce za gospode iz cefirja ali oxforda i komad K 180, 220, 260, 3—, 4— in 450. Pri naročilih zadošča navedba širine vratu. Dopisuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznanic od Slovencev.

Sprejem vajenca za pekovsko obrt pridnega in poštenega fanta, najraje z dežele. Ponudbe na upravnishvo Slovenca pod šifro „Priden in pošten 1285“. 1285

Odvetniška pisarna dr. Antona Švigelja je od danes naprej v **Dalmatinovi ulici šteč. 11**

Od dobrega najboljše! je še vedno **izvirni Singerjev šivalni stroj**

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to varstveno znamko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša Bergman, Kranj, Glavni trg in Kočevje ali pa po naših potnikih.

NAZNANILO. Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se bode vršil v času od 16. julija do vštetega 6. avgusta t. l.

strokovni tečaj za izobrazbo učiteljev obrtno-trgovskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah. Učitelji, ki žele biti sprejeti, naj pošljejo svoje primerno opremljene prošnje potom šolskega vodstva vsaj do 20. maja neposredno na ravnateljstvo državne obrtne šole v Ljubljani.

Prosilcem bo ravnateljstvo do srede junija sporočilo, če so sprejeti ali ne. Vsak udeležnik, ki ima svoje redno bivališče izven Ljubljane, dobi od ministerstva za javna dela podpora 40 kron.

Potrebne rekvizite preskrbi brezplačno podpisano ravnateljstvo, ki daje tudi vsa zaželjena podrobna pojasnila.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani, dne 22. aprila 1913. 1260

Lokal za trgovino se odda za avgustov termin na Mestnem trgu št. 6. Več se izve pri lastnici ravnotam v 3. nadstropju. 1267

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistil. sredstvo

Seydlin Izdelovatelj **O. Seydl** Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Novosti za ženske in moške obleke — v veliki izbiri — 768 pri **R. MIKLAUC** Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Dvoje stanovanj vsako s 3 sobami in pritliklinami (tudi s kopalnico) in eno stanovanje z 2 sobama se odda z avgustom v novi villi. Poizve se na Slovenskem trgu 8, II. nadstropje (desno). 1335

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4 Privatan zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln

Hiša v velikem trgu na Spodnjem Štajerskem z mizarjskim obrtom in brez konkurence, se proda radi odpotovanja event. tudi brez obrti. — Vprašnja na upravo tega lista pod šteč. 1330.

Stanovanje. V Sodni ulici št. 12, I. nadstropje, se odda takoj ali od 1. maja naprej stanovanje s 4 sobami, kopeljo itd. Poizve se pri hišnem gospodarju. 1340

Zahtevajte cenik

PUCH-koles 1913! Edino zastopstvo **F. Čuden** Ljubljana Prešernova ulica

Dobro cestno kolo „**Courier**“ s Torpedo prostim tekom **K 110.—**

Fino trpežno kolo za ture „**Rambler**“ s Torpedo prostim tekom **K 150.—**

Najboljše kolo svetovne znamke „**Puch**“ s Torpedo prostim tekom **K 200.—**

Št. 11164.

Razglas. Mestni magistrat ljubljanski odpošlje tudi letos deset otrok na troške mestne občine v **pomorski hospic v Gradež.** Sprejemajo se v ta hospic le slabokrvni, škrofulozni otroci v starosti 6—12 let. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, ubožnosti in pristojnosti ter z zdravniškim spričevalom vlagati je tuuradno do 20. maja t. l.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 30. aprila 1913. 1339

Izgotovljene obleke površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3 nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc. 767

Kolesarji! Pazite da ne padete v roko raznim špekulantom in ne dajte se premotiti pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si niste ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

„Es-Ka in Adler“ koles. Izvolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najboljše in primerno najcenejše kupi samo pri domači, strogo solidni tvrdki

Ana Gorec špeciialna trgovina s kolesi in deli, Ljubljana, Marije Terezije cesta 14 (Novi svet) Zahtevajte cenik. 838 1 Največja izposojevalnica koles.

Št. 8545.

RAZPIS. Za zgradbo zavarovanja okrajne ceste Tržič—Kovor „Na Kovtrnci“ pri Tržiču na okroglo 6500 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.** Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotno ceno proračuna ali z napovedjo pavšalne vsote naj se predložijo do 13. maja t. l. ob 12. uri opoldne podpisnemu deželnemu odboru. Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe zavarovanja okrajne ceste Tržič—Kovor „Na Kovtrnci“.“ Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razentega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika neglede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu, Turjaški trg št. 4, v uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 29. aprila 1913. 1345